

Fredrik Larsson
fredrik.larsson@degerfors.se

Policy
Plan
→ **Riktlinje**
Handlingsplan
Rutin
Instruktion

Riktlinjer för skolval och skolplacering

Dokumenttyp Riktlinje	Beslutsinstans Kultur- och utbildningsnämnden
Dokumentet gäller Förskoleklass och Grundskola	Dokumentansvarig Administrativ chef
Revideringar	
Datum för beslut Den 27 oktober 2025	Diarienummer KUN 207-2025/1

Skolval och skolplacering

Huvudprincipen enligt skollagen (2010:800) är att vårdnadshavarnas val av skola ska styra placeringen av en elev vid en skolenhet. Det är endast i undantagsfall kommunen kan frångå vårdnadshavares önskemål.

Barn som är folkbokförda i Sverige har skolplikt från höstterminen det år de fyller sex år. Vårdnadshavare som har barn som ska börja i förskoleklass väljer önskad skola. Degerfors kommun försöker så långt som möjligt att tillgodose vårdnadshavares önskemål om skola. Om en skola inte har plats för alla elever som har ansökt om plats på skolan måste ett urval göras.

För skolorna i Degerfors kommun beslutar kultur och utbildningsnämnden vilka regler som ska gälla, utöver de som finns i skollagen. Kommunens beslutade regler benämns ”**Riktlinjer för skolval och skolplacering**”.

Enligt skollagen (2010:800) har alla elever rätt till en skolplacering nära hemmet. Detta betyder dock inte att eleven har rätt till en plats på den skola som ligger närmast hemmet.

Vilka ingår i skolvalet?

Degerfors kommun erbjuder i första hand skolplacering för elever folkbokförda i kommunen. Elever från andra kommuner som önskar gå i en skola i Degerfors kommun har möjlighet till det i mån av plats. Vid växelvis boende görs bedömningen utifrån barnets folkbokföringsadress.

Elever som bor i kommunen på grund av särskilda omständigheter men som inte är folkbokförda här, exempelvis familjehemsplaceringar, nyanlända etc, likställs med folkbokförda i kommunen. Elever som är folkbokförda i annan kommun men som ska flytta till Degerfors kommun ska jämföras med folkbokförda i kommunen under förutsättning att man kan styrka att man ska flytta till Degerfors vid aktuellt skolval.

Placering i Förskoleklass

9 kap. 15 § En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet.

Kommunen får annars frångå elevens vårdnadshavares önskemål endast om den önskade placeringen skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Önskemål om skola

Årligen genomförs ett skolval till förskoleklass av vårdnadshavare som har barn som är folkbokförda i Degerfors kommun. Vårdnadshavarna lämnar önskemål om skolplacering via en valblankett som kultur- och utbildningsförvaltningen skickar hem till barnets folkbokföringsadress. Vårdnadshavare lämnar önskemål om skolplacering genom att kryssa för en skola på den utskickade valblanketten. Skolplacering beslutas sedan utifrån kommunens urvalsprinciper.

Datum för skolval fastställs årligen av kultur- och utbildningsförvaltningen och publiceras på kommunens hemsida och via förskolornas digitala informationskanaler.

Beslut och delegation

När det årliga skolvalet till förskoleklass har stängt prövar förvaltningen samtliga skolval mot fastställda "riktlinjer för skolval och skolplacering" och säkerställer att alla elever får en skolplacering. Alla elever får sedan ett placeringsbeslut. För de elever som inte har fått placering enligt sina önskemål kan justering ske om platser frigörs på den önskade skolan fram till läsårsstart. Elev som skulle ha placerats på skolan, om det funnits ytterligare platser vid skolvalet, får då ett nytt placeringsbeslut på önskad skola.

Skolchef fattar beslut om skolplacering enligt kultur- och utbildningsnämndens delegeringsordning.

Principer för skolplacering och urvalsgrunder

Huvudregeln är att eleven ska placeras på den skola vårdnadshavaren önskar.

Om det finns fler sökande än platser och den önskade placeringen skulle medföra en annan elevs rätt till en placering vid en skola nära hemmet åsidosätts, ska kommunen enligt skollagen placera eleven vid en annan skola. (Närhetsprincipen)

Urvalsgrunder vid placering

Om fler elever sökt en skola än vad det finns tillgängliga platser, sker urval, efter att eventuella elever placerats utifrån närhetsprincipen, enligt nedanstående kriterier:

1. Särskilda skäl för att ta emot eleven vid aktuell skola
2. Placering enligt den relativa närhetsprincipen
3. Syskonförtur
4. Lottning

Förklaring av urvalskriterier

Särskilda skäl

Elever kan ges förtur till en skolenhet om särskilda skäl föreligger. Särskilda skäl ska tillämpas restriktivt. Det kan handla om en elev med behov som endast kan tillgodoses på en specifik skola eller andra personliga behov av extraordinär karaktär. Information om att elev har särskilda skäl inför skolplacering anges vid val till skola och ska styrkas.

Relativ närhet

Den relativa närhetsprincipen innebär att om två elever valt samma skola och bara en av eleverna kan få plats, så har den elev som har längst färdväg till övriga alternativ företräde. Vid mätning av avstånd används samma mätmetod och principer som vid handläggning av skolskjuts.

Syskonförtur

En elev har förtur till en skola om denna har syskon som går i årkurs F-6 i skolan vid tiden för placeringen. Syskonförtur gäller för elever som är folkbokförda på samma adress och ingår i samma hushåll men behöver inte vara biologiska syskon.

Lottning

I de fall då kommunen inte kan avgöra vilken elev som är mest berättigad till den sökta skolplaceringen enligt urvalskriterierna (till exempel om två elever har samma relativa närhet och båda har syskon på skolan) blir lottning utslagsgivande vid skolplaceringen.

Om vårdnadshavare inte valt skola

Alla skolpliktiga elever ska gå i skolan. Om vårdnadshavare av någon anledning inte lämnat in önskemål om skola ska eleven ändå placeras på en skola. Det gäller även om valet inte är giltigt, exempelvis om det finns två vårdnadshavare och de inte är överens om vilken skola som önskas. Om vårdnadshavare trots påminnelse inte gör ett aktivt eller giltigt skolval likställer kommunen det med att eleven önskar skolan som ligger närmast hemmet.

Vid önskemål om skolbyte

Vårdnadshavare som önskar byta skola för sitt barn gör en ansökan via skolförvaltningen. Om bytet inte godkännts av båda vårdnadshavarna får eleven gå kvar på den skola eleven redan är placerad på.

Om en elev placeras på den önskade skolenheten efter skolbyte förloras automatiskt platsen på den nuvarande skolenheten. Om det inte finns plats på den önskade skolan behåller eleven platsen på den nuvarande skolenheten.

Hantering av ansökan sker enligt principer för skolplacering och urvalsgrunder.

Handläggning av ansökan och beslut sker enligt samma principer som för placering i förskoleklass beskrivet ovan.

Skolchef fattar beslut om skolplacering enligt kultur- och utbildningsnämndens delegeringsordning.

Önskemål om skola vid inflyttning

Om behov av placering uppstår under året lämnar vårdnadshavare sitt önskemål om skola via kommunens e-tjänst, ”Ansökan grundskola”.

Vårdnadshavare behöver styrka att eleven kommer vara folkbokförd i Degerfors kommun och från vilket datum som eleven ska ha sin skolplacering.

Hantering av ansökan sker enligt principer för skolplacering och urvalsgrunder. Skolchef fattar beslut om skolplacering enligt kultur- och utbildningsnämndens delegeringsordning.

Gå i skola i en annan kommun

En elev har rätt att gå i en annan kommuns skola om eleven har särskilda skäl att få gå i skolan där utifrån sina personliga förhållanden. Innan kommunen fattar beslut om att ta emot eleven ska den inhämta ett yttrande från elevens hemkommun.

En kommun får även i andra fall ta emot en elev från en annan kommun om elevens vårdnadshavare önskar det. Om det inte finns särskilda skäl är det ingen rättighet utan det är frivilligt för den andra kommunen att ta emot eleven.

I skolvalet anges önskad skola (i den andra kommunen) och som alternativ anges den egna kommunens skola som önskas om inte skolplacering fås i den andra kommunen. När man söker skolplacering i en annan kommun ska vårdnadshavaren själv göra ansökan till den andra kommunen.

Skolplacering vid flytt från Degerfors kommun

Vid flytt till annan kommun ska vårdnadshavaren kontakta den nya kommunen för anordnande av en skolplacering där.

En elev som tagits emot i Degerfors förskoleklass/grundskola ett visst läsår har rätt att gå kvar hela läsåret, även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet har ändrats under läsåret. Om det endast återstår en årskurs för eleven har eleven rätt att gå kvar sista årskursen.

Beslut och delegation

Skolchefen fattar beslut om skolplacering enligt kultur- och utbildningsnämndens delegeringsordning. Om vårdnadshavare är missnöjda med beslutet kan det överklagas. Läs mer under rubriken överklagande.

Tillämpliga bestämmelser

9 Kap. 15 § Skollagen gällande förskoleklass

En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önska att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet.

Kommunen får annars frånga elevens vårdnadshavares önskemål endast om den önskade placeringen skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

10 Kap. 30§ Skollagen gällande grundskola

En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önska att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet. Kommunen får annars frånga elevens vårdnadshavares önskemål endast om

1. Den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen, eller
2. Det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero. Beslut enligt andra stycket 2 gäller omedelbart, om inte annat beslutas.

Överklaganden av placeringsbeslut

Ett beslut om att avslå ansökan enligt första stycket i 9:e och 10:e kapitlet kan överklagas till förvaltningsrätten genom laglighetsprövning. Överklagan måste ha kommit till Kultur- och utbildningsförvaltningen inom tre veckor från att beslutet/protokollet har anslagits på kommunens officiella anslagstavla. Ett beslut om att avslå ansökan enligt andra stycket i 9:e och 10:e kapitlet kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Överklagan måste ha kommit till Kultur- och utbildningsförvaltningen inom tre veckor från att klaganden tagit del av beslutet. Ett överklagande ska vara ställt till den instans som ska pröva ärendet men ges in till Kultur- och utbildningsförvaltningen i Degerfors kommun som prövar om överklagandet har inkommit i rätt tid.